

Таму авалоданне фонавымі ведамі праз спасціжэнне моўнай карціны свету носьбітаў розных лінгвакультур спрыяе карэктнай і якаснай міжкультурнай камунікацыі.

Літаратура

1. Маслова, В. А. Лінгвокультурология : учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / В. А. Маслова. – М. : Издательский центр «Академия», 2001. – 208 с.

2. Подкопаева, А. А. Функционирование концепта «*home / house*» в лексической семантике английского языка / А. А. Подкопаева // Филологические науки. Вопросы теории и практики : в 2-х ч. – Тамбов : Грамота, 2013. – № 3. – Ч. II. – С. 164–167.

Komparativ analys av Astrid Lindgrens «Karlsson på taket» och dess översättning till ryska

*Грищенко С. И., студ. I к. БГУ,
науч. рук. Саковец М. С., ст. преп.*

Astrid Lindgrens bok «Karlsson på taket» har blivit populär över hela världen. Den är särskilt omtyckt av ryska barn, även trots att det här verket inte är populärt i Sverige. För svenskar är Karlsson oförsämd, elak och fräck. Och «ryska» Karlsson för oss är glad, snäll och naiv. Hur gick det till? Vad är orsaken till denna skillnad? Jag försökte ta reda på det genom att jämföra originaltexten och dess översättning av Lilianna Lungina till ryska.

Lilianna Lungina spelade en viktig roll för skapandet av Karlssons positiva bild i Ryssland. Många skyller fortfarande henne för översättningens felaktighet, vilket påverkade fel uppfattning om karaktären. I Lilianna Lunginas översättning finns det tekniker som har underlättat uppfattningen av texten och gjort den mer barnslig. Översättaren mjukade ofta upp negativa beskrivningar eller parafraserade dem. Till exempel, så här översatte hon en mening om själva Karlsson:

«Jag är ett litet motoriserat spöke, vilt men vackert» [1].

«— Я небольшое привидение с мотором! – Дикое, но симпатичное!» [2].

Lungina använde inte adjektivet «motoriserat», utan ersatte det med varianten «med en motor». Detta beror på det faktum att ordet «motoriserad» är närmare snarare till professionell terminologi och skulle vara svårt för barn att förstå. I samma fras översätter hon «vacker» som «sympatisk», denna felaktighet förklaras av översättarens vilja att uttrycka vissa drag i Karlssons tal. Så här översatte Lungina ett fragment från Lillebrors förslag om att Karlsson ska träffa hans föräldrar:

«Förtjust», sa Karlsson. «Det blir roligt för dom att få träffa mej, vacker och genomklok som jag är!» «Lagom tjock också», la han till. «En man i sina bästa år. Blir roligt för din mamma att få träffa mej!» [1].

«– Конечно! С восторгом! – ответил Карлсон. – Им будет очень приятно меня увидеть – ведь я такой красивый и умный... – И в меру упитанный, – добавил он. – Короче, мужчина в самом расцвете сил. Да, твоим родителям будет очень приятно со мной познакомиться» [2].

Lungina översatte «genomklok» som bara «smart» och ersatte «mamma» med «föräldrar». Så hon gömde Karlssons romantiska planer för Lillebrors mamma och gjorde honom igen närmare barnen. Men samtidigt är Karlssons tal fortfarande energiskt, glatt och roligt, vilket gör det väldigt attraktivt för barn.

I följande fragment översatte Lungina Karlssons replik på ett mer neutralt sätt, men i originalet används ett adjektiv med en mer negativ nyans:

«Men eftersom du nu är en sån glupsk liten pojke, så är det väl bäst att vi delar resten broderligt» [1].

«– Но раз ты такой лакомка, такой обжора, лучше всего будет по-братски поделить остатки» [2].

Här «glupsk», det vill säga mycket girig och omättlig i mat, Lillebror blir «gottegris och matvrak», det vill säga selektiv i mat och som älskar att äta gott. Sådana substantiv som används i den ryska översättningen skapar inte en negativ bedömning, men originalets ord kan betraktas som stötande. I följande fragment förskönar Lungina Karlssons poetiska förmågor väldigt mycket:

«Hurra, vad jag kan bra... hurra, vad jag är klok ... och ganska, ganska lagom tjock... mums!» [1].

«– Ура, ура, ура! Прекрасная игра! Красив я и умен, и ловок, и силен! Люблю играть, люблю... жевать» [2].

Vi kan se att i originalet är hans ord inte uppdelade i separata meningar, har ingen tydlig struktur och ser inte ut som en riktig dikt, och i den ryska versionen blir Karlsson en fullfjädrad poet för oss! Samtidigt får han de egenskaper som inte ens nämndes i originaltexten: han är nu «vacker», «smidig» och «stark».

Således har översättningen av Lilianna Lungina många tillägg som väsentligt påverkat bokens mening. Översättaren använde ofta parafrasering, ersatte ord med synonymer med avlägsen mening, eller helt uteslöt några fragment. Lilianna Lunginas översättning var helt anpassad till det sovjetiska barnets sinne och tog inte hänsyn till den svenska mentalitetens särdrag. I översättningen till ryska förvandlade Lilianna Lungina Karlsson till en livligare och häftigare karaktär, en riktig vän till barn, som lyckades vinna föräldrakärlek. Det är därför boken om Karlsson har blivit en succé i Ryssland och rysktalande länder.

Литература

1. Бродский, Л. Шведский язык с Карлсоном. Карлсон, который живет на крыше / Л. Бродский, А. Азарова. – М. : Восток – Запад, 2007. – 282 с.
2. Линдгрэн, А. Карлсон, который живет на крыше / А. Линдгрэн ; пер. Л. Лунгиной. – М. : Астрель, 2008. – 144 с.

Функциональность «пустого» знака в аудиовизуальных произведениях

*Давыдик А. С., маг. БГУ,
науч. рук. Фрольцова Н. Т., д-р филол. наук, проф.*

Развитие медиарынка с фокусом на рейтинговую парадигму [1, с. 18], которая является индексом рыночной экономики, вынуждает создателей контента ускорять собственное производство, минимизируя затраченные усилия, в том числе финансовые. Особенно характерна эта тенденция для благо-сферы, где создание произведения обеспечивается наличием минимального набора техники (камера, микрофон), темы и приемлемых условий для создания привлекательной визуальной композиции. Ключевым элементом для создания таких условий становится фон, на котором разворачиваются действия мизан-кадра. Например, канал «ПостНаука» из всей палитры выбирает для своих произведений ахроматические цвета (черный, серый, белый), портал «Онлайнер» в рубрике «Без лица» ограничивается лишь белым цветом, портал «TUT.бай» в рубрике «Неудобные вопросы» использует в качестве фона темно-серый цвет.

Несмотря на очевидную простоту цвета-фона как знака и смежность в перечисленных выше ресурсах, семантика у них разная, а дифференциация обеспечивается, во-первых, контекстом употребления, во-вторых – синтагматической связью, т.е. принципом связи элементов кадра в единую визуальную композицию. Так, фон в произведениях канала «ПостНаука» с точки зрения интерпретатора (зрителя) является «пустым» знаком, под которым мы подразумеваем отсутствие смысловой нагрузки. Концепт, сигнификат этих цветов, т.е. смысловое наполнение, которое выработано на основе исторически-культурной памяти, не раскрывается на протяжении всей линии повествования. Аналогичное наблюдение мы можем сделать в анализе рубрики «Неудобные вопросы», где темно-серый цвет, даже вступая в оппозиционные отношения с красным, не актуализируется в своей прагматической роли для интерпретатора.